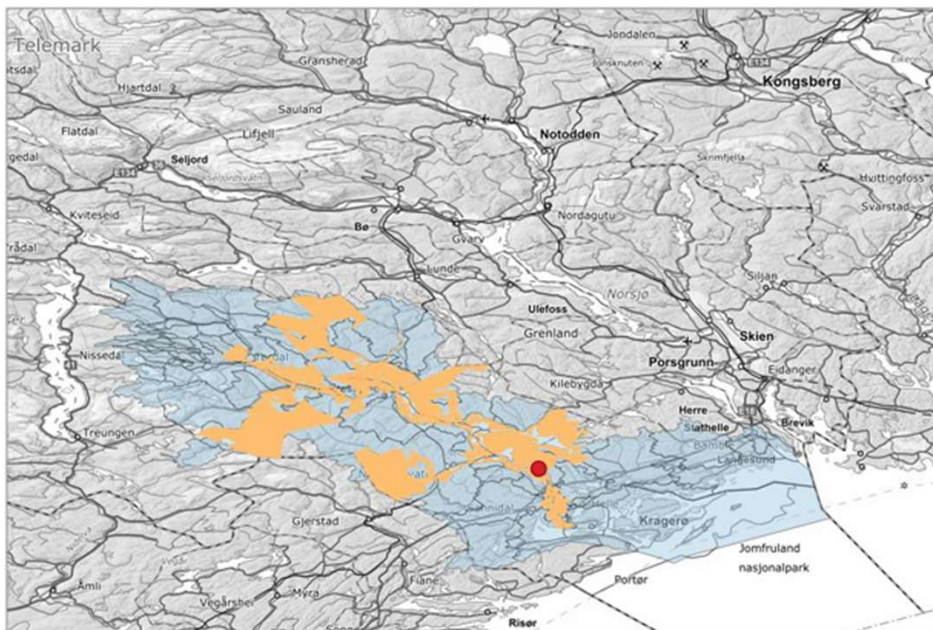

Interessentkartlegging knyttet til pålegget om innføring av laks i Kragerøvassdraget

Figur: Eiendommer som grenser til Kragerøvassdraget (oransje), nedbørfelt (blått) og lokalisering av Dalsfos kraftverk (rød prikk).

En kartlegging av berørte

*interessenter og
interesser*

oppstrøm Dalsfoss

Informasjonsmøte Drangedal 28.10.26

Hans Bakke Konsult

Presentasjon

Bakgrunn:

- ▶ Kommunedirektør i Drangedal 2020 - 2025
- ▶ Leder av fylkesmannens Miljøvernavdeling 2014 - 2019
- ▶ En rekke andre jobber i stat og kommune i Telemark med ansvar for miljø -og arealforvaltning 1991 - 2014
- ▶ Pensjonist med enkeltmannsforetak som tar diverse oppdrag

Formål

Bakgrunn:

- Miljødirektoratets pålegg til Skagerak Kraft AS om utredning av tiltak for reetablering av laks i Kragerøvassdraget.

Målsetting:

- Utarbeidde en helhetlig oversikt over ulike **interessenter** og **interesser** i vassdraget og peke på hvilken måte disse interessentene kan påvirke eller bli påvirket av tiltaket.
- Arbeidet skal være transparent, åpent og objektivt.
- Arbeidet skal være en del av kunnskapsgrunnlaget som oversendes Miljødirektoratet som grunnlag for endelig beslutning om gjennomføring av tiltaket

Avgrensing

Geografisk

Vassdraget oppstrøms Dalsfoss - hovedsakelig Drangedal kommune

- Også Rørholtfjorden Bamble i kommune
- Også Lundereidelva Kragerø kommune

Oppstrøms avgrensing i vassdraget er så langt som forskerne har kartlagt og vurdert det som sannsynlig at laksen vil kunne gå opp.

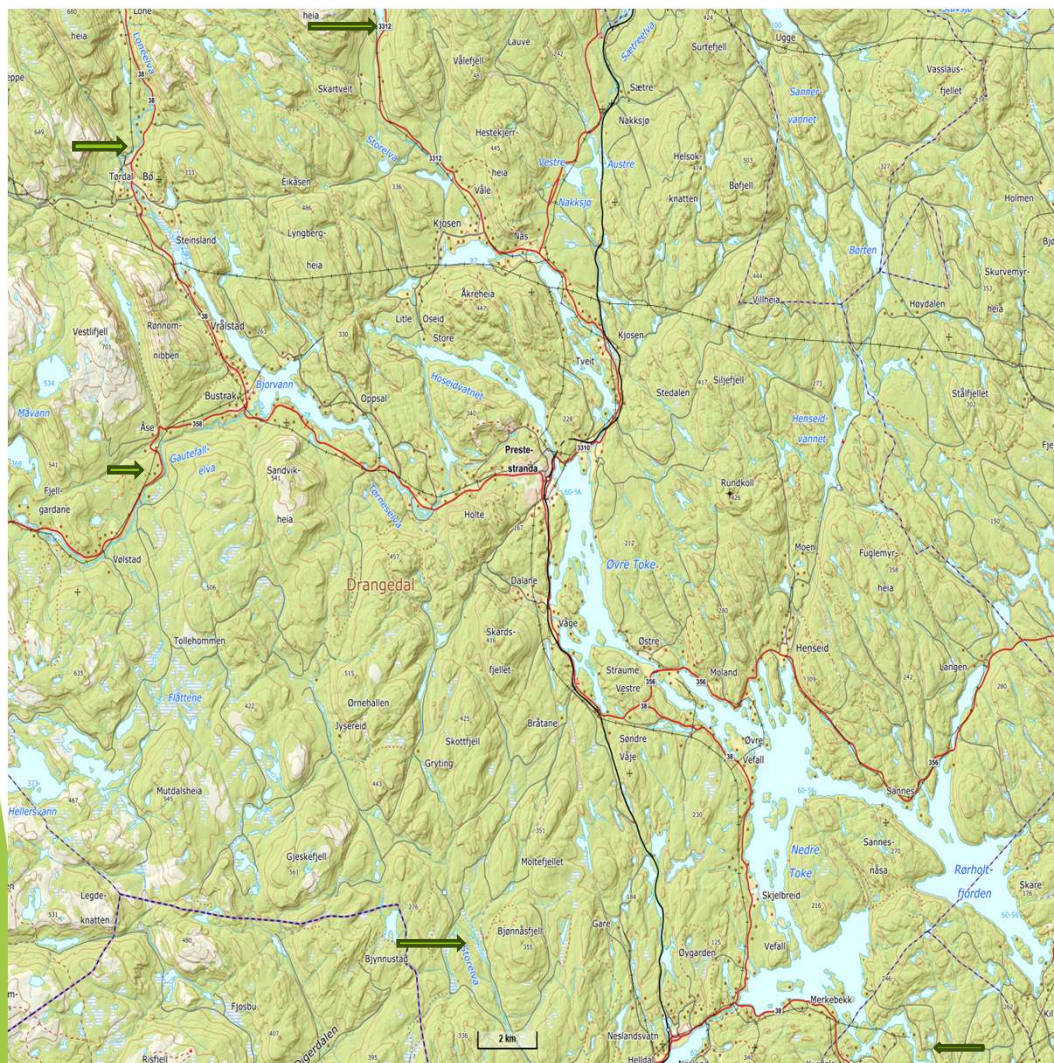

Metodisk

Dette er ingen konsekvensutredning.

Dette skal være en systematisk framgangsmåte for å identifisere og beskrive aktører som enten kan bli berørt av, har interesser knyttet til, eller kan påvirke tiltaket.

Analysen har som formål å skape oversikt over relevante **interessenter**, deres **interesser**, samt hvordan disse interessene kan komme til uttrykk i møte med prosjektet med utgangspunkt i deres rolle.

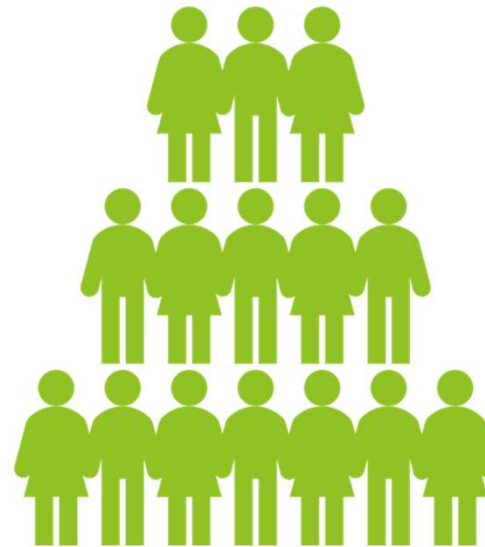

Geografisk avgrensning

- Solbergelva - Nedre Singudalsvatn
- Bøelva - Skjeggfoss
- Gautefallelva - Brudgomsfossen
- Heldøla - Vierhøldammen
- Dalsfoss

Hva er en interessent?

- ▶ *Interessent* er «enhver **person**, gruppe, organisasjon eller institusjon som blir **berørt av**, **har interesse i**, eller **kan påvirke** et tiltak, en beslutning eller en utvikling».
- ▶ Denne kartleggingen omfatter ikke enkeltpersoner - kun grupper eller organisasjoner.

Metode

- ▶ Kunnskapsinnhenting i form av samtaler med sentrale informanter
 - ▶ Drangedal kommune - mange informanter i administrasjonen
 - ▶ Representanter for Bamble kommune og Kragerø kommune
 - ▶ Statsforvalter
 - ▶ Fylkeskommune
 - ▶ Mattilsynet
 - ▶ Grunneierorganisasjoner i Drangedal
 - ▶ Drangedal næringsforening
 - ▶ USN v/ professor Jan Heggenes
- ▶ Med utgangspunkt i interessentene avledes interesser og interessegrupper
- ▶ Dette gir utgangspunkt for å påpeke mulige interessekonflikter

Juridiske konsekvenser av tiltaket

- ▶ **Næringsmessige konsekvenser (fordeler)** er omtalt i flere rapporter og innspill til prosessen
- ▶ **Juridiske konsekvenser** lite omtalt
 - ▶ Vassdraget blir anadromt
 - ▶ Laks er i den norske rødlista karakterisert som en **nær trua** art og finnes i dag ikke i vassdraget
 - ▶ Innføring av laks får implikasjoner for forvaltning av en rekke lover
- ▶ Innføring av en trua art gjør at nye interesser må vurderes ved forvaltning av disse lovene
- ▶ Dette gir nye og flere interessenter

Nærmere om juridiske konsekvenser

- ▶ Naturmangfoldloven

- ▶ § 4. (forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer)

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.

- ▶ Kragerøvassdraget blir en del av laksens økologiske funksjonsområde
 - ▶ Det blir utgangspunkt for praktisering av andre lover.

Nærmere om juridiske konsekvenser (2)

- ▶ **Vannforskriften**
 - ▶ Regional vannforvaltningsplan setter kvalitetsmål for vassdrag - bindende for utøvelse av offentlig myndighet
 - ▶ Innføring av en *nær trua* art påvirker kvalitetsmålene
- ▶ **Plan- og bygningsloven**
 - ▶ Vurderinger etter naturmangfoldloven og vannforskriften vil påvirke arealbruken fastsatt gjennom plan- og bygningsloven - strengere vurdering av tiltak
- ▶ **Matloven**
 - ▶ Vassdraget er drikkevannskilde - innebærer i seg selv strenge krav til tiltak i og langs vassdrag
 - ▶ Gir også hjemmel til tiltak for bekjempelse av dyresykdommer. Laks vil kunne øke eksponering mot slike
- ▶ **Vassdragsloven**
 - ▶ Hjemmel for å sette kvalitetsmål
 - ▶ Regulerer fysiske tiltak - eks. bygging av laksetrapper

Nærmer om juridiske konsekvenser (3)

Innlandsfiskeloven:

formål om å sikre bestander av anadrom laksefisk med leveområder

§ 25 Organisering av fiskeforvaltningen i vassdrag

- *«I vassdrag med selvreproduserende bestander av anadrome laksefisk plikter fiskerettshaverne å gå sammen om felles forvaltning. Fellesforvaltningen skal omfatte regulering av fisket, fiskeoppsyn, informasjon, smitteforebyggende tiltak, fangststatistikk og rapportering, kultiveringstiltak og bestandsovervåking.*
- *Departementet kan unnlate å åpne for fiske i deler av vassdrag dersom fiskerettshaver bryter eller unnlater å følge opp brudd på bestemmelser som nevnt i annet punktum om fisket. Departementet kan gi forskrift om utøvelsen av fellesforvaltningen, samt om oppfølging av brudd på fellesforvaltningens bestemmelser.»*

Utgangspunktet er at fiske i vassdraget krever at fiskerettshaverne er organisert

I utgangspunktet er dette et grunneieransvar

Miljødirektoratet kan unnlate å åpne for fiske om organisering ikke er på plass

Interessegrupper (1)

- ▶ **Offentlige myndigheter**
 - ▶ Kommunale
 - ▶ Regionale
 - ▶ Statlige
- ▶ **Næringsinteresser**
 - ▶ Organisasjoner
 - ▶ Enkeltaktører med særlig interesse
 - ▶ Reiselivsaktører
 - ▶ Kraftprodusenter
- ▶ **Grunneiere**
 - ▶ Grunneierorganisasjoner

Interessegrupper (2)

- ▶ **Fiskeforeninger**
 - ▶ Eksisterende lokale jeger- og fiskeforeninger
- ▶ **Miljøorganisasjoner m.m**
- ▶ **Andre**
 - ▶ Drangedal Båtforening
 - ▶ Velforeninger

Offentlige interessenter kommunene

Interessent	Rolle
Drangedal kommune	Myndighetsutøver etter en rekke lover. Tjenesteprodusent innen vannforsyning og avløp. Ansvar for lokalsamfunnsutvikling og tilrettelegging for næringslivet. Mottaker av konsesjonskraft.
Kragerø kommune - <u>Lundreidelva</u> og Frasjø	Myndighetsutøver etter en rekke lover. Vannforsyning - <u>Farsjø</u> ny reservevannkilde. Mottaker av konsesjonskraft.
Bamble kommune	Myndighetsutøver etter en rekke lover.

Størst areal påvirket

Største fysiske inngrep

Liten innvirkning

Kommunen er en kompleks organisasjon.

Skal ofte ivareta motstridende mål

Hvilke interesser som vil bli tillagt størst vekt er en politisk beslutning

Offentlige interessenter - regionale og statlige

Interessent	Rolle
Miljødirektoratet	Nasjonal fiskemyndighet som treffer vedtaket om innføring av laks i vassdraget og som godkjenner om fiske etter laks skal tillates.
NVE	Vassdragsmyndighet. Forvalter konsesjonsvedtaket i vassdraget. Godkjenner de fysiske tiltakene i vassdraget.
Statsforvalter	Myndighet til innsigelse til arealplaner når statlige og regionale interesser er berørt, gjelder bl.a. miljøinteresser. Forurensningsmyndighet – større saker. Fiskeforvaltning – organisering og regulering av fiske.
Mattilsynet	Drikkevannsmyndighet. Dyrehelsemyndighet. Myndighet til innsigelse til arealplaner knyttet til dyrehelse og drikkevann.
Buskerud fylkeskommune	Vannregionmyndighet med utgangspunkt i vannforvaltningsplanen.
Telemark fylkeskommune	Representant for vannregionmyndigheten i fylket. Forvalter ferskvannsfisk utenom laks og storørret. Regional planmyndighet med innsigelsesmyndighet til arealplaner. Regional utviklingsaktør - næringsutvikling. Mottaker av konsesjonskraft.
Kragerøvassdraget vannområde	Samarbeidsorgan for koordinering av ulike interesser lokalt i vannområde med utgangspunkt i vannforskriften.

Sektormyndigheter

Politisk styrte myndigheter

Private interessenter -næringsinteressenter

Interessent	Rolle
Drangedal Næringsforening	Samarbeids- og utviklingsorgan for næringslivet i kommunen.
DRIV	Omstillingsprosjekt for næringslivet i kommunen. Samarbeid mellom kommune, næringsliv, fylkeskommune og Innovasjon Norge.
Voje Camping	Campingplass ved <u>Toke</u> .
<u>Villmarkseventyret</u>	Reiselivsaktør i Kjos, bobilcamp med opplevelsestilbud.
<u>Hulfiell Gård</u>	Bobilcamp m.m. ved <u>Toke</u> .
<u>Aase Vøllestadskogen</u>	Drangedals største skogeiendom. Driver næringsmessig utleie av jakt og fiske.
Statskog	Driver næringsmessig utleie av jakt og fiske på sine eiendommer nær vassdraget.
<u>Gautefall Ski Logde</u>	Reiselivsbedrift. Driver hotell, skisenter m.m. på Gautefall.
Drangedal Kraft	Eier, drifter og utvikler kraftproduksjon i vassdraget.
Skjeggfoss kraftstasjon	Lokal kraftprodusent i Tørdal.
Tokkefjorden hyttegrend	Hyttegrend ved <u>Toke</u> .
Eikenes hyttegrend	Hyttegrend ved <u>Toke</u> .
<u>Biønnåsen hyttegrend</u>	Hyttegrend ved <u>Toke</u> .
<u>Molandsmoen hyttegrend</u>	Hyttegrend ved <u>Toke</u> .
Nyland settefisk	Firma som har arbeidet med etablering av landbasert produksjon av settefisk nær <u>Toke</u> .
Nye Veger	Utbygger av ny E18 forbi <u>Farsjø (Tisjø i framlagt planforslag)</u> .

Private interesser - grunneiere

Kommune	Ca. antall grunneiendommer med strandlinje til vassdraget
Drangedal	730
Kragerø	45
Bamble	225
SUM	1 000

Tabell: Oversikt over grunneiendommer fordelt på kommuner i hele vassdraget (kilde: Skagerak Energi)

Grunneierorganisasjoner

Interessent	Rolle
Norske lakseelver	Nasjonal organisasjon for elveeiere
Kragerøvassdragets grunneierlag	Lokal organisasjon for grunneiere langs vassdraget. Selger fiskekort i vassdraget.
<u>Bjør vann</u> grunneierlag	Lokal organisasjon for grunneiere rundt <u>Bjør vann</u>
Drangedal Skogeierlag	Lokal organisasjon av skogeiere. Organiserer de fleste grunneiere langs vassdraget i Drangedal.
Drangedal Bondelag	Lokal organisasjon av bønder som også kan være grunneiere langs vassdraget.
Bamble Skogeierlag	Lokal organisasjons for skogeiere langs Rørholt fjorden
Sannidal og Skåtøy Skogeierlag	Lokal organisasjon for skogeiere langs Kragerødelen av vassdraget.

Private interessenter - andre organisasjoner

Fiskeforeninger

Interessent	Rolle
Telemark Jeger- og fiskeforening	Organiserer jeger- og fiskeforeninger i fylket
Drangedal Jeger- og Fiskeforening	Lokal jeger- og fiskeforening
Tørdal Jeger- og Fiskeforening	Lokal jeger- og fiskeforening
Kroken Jeger- og Fiskeforening	Lokal jeger- og fiskeforening
Gautefallheia fiskelag	Driver kultivering på Gautefallheia.

Miljøorganisasjoner

Interessent	Rolle
Naturvernforbundet i Telemark	Regional miljøorganisasjon som er opptatt av artsforvaltning.
Naturvernforbundet avd. Drangedal	Lokallaget til Naturvernforbundet.
Grenland friluftsråd	Kommunalt oppgavefelleskap for Grenlandskommunene som jobber med tilrettelegging for friluftslivet.
Kragerø Turlag	Lokalt turlag i Kragerø
Gautefall Turlag	Lokalt turlag for øvre del av Drangedal
Heldal Tur og Løypelag	Lokalt turlag for Kroken

Private interessenter - andre

Interessent	Rolle
Drangedal Båtforening	Organisering av båteiere i <u>Toke</u>
Brødsjø velforening	Organisasjon for lokalbefolkningen i grenda
Kjosens grendelag	Organisasjon for lokalbefolkningen i grenda
Kroken grendekrets	Organisasjon for lokalbefolkningen i grenda
Straume grendelag	Organisasjon for lokalbefolkningen i grenda
Østre <u>Bjårvann</u> grendelag	Organisasjon for lokalbefolkningen i grenda
Bostrak grendelag	Organisasjon for lokalbefolkningen i grenda
Bø Velforening	Organisasjon for lokalbefolkningen i grenda
Gautefall Hyttevelforening	Organiserer hytteeierne på Gautefall

Interesser avledet av interessentene

Offentlige interesser

- Arealforvaltning - miljø
- Næringsutvikling
- Kommunale tjenester - vann og avløp
- Kraftproduksjon - inntekter
- Vegbygging
- Matsikkerhet

Private interesser

- Fiskeinteresser
- Kraftproduksjon
- Friluftsliv / båtliv
- Reiseliv
- Landbruksnæring
- Annen næringsvirksomhet nært vassdraget

Mulige interessemotsetninger

Oppsummering

- ▶ Juridiske rammevilkår blir endret
- ▶ Mange interessenter blir berørt - over 1000 grunneiendommer
- ▶ **Få vesentlige interesse motsetninger**
 - ▶ Kraft kontra miljø(laks)
 - ▶ Annen næring kontra miljø
 - ▶ Arealbruk?
- ▶ Informasjon til alle interessenter og interessentgrupper er viktig